

F.N.E.C. ESTUDIANTS DE BELLES ARTS.

Inquietud

BLOC DE PROPAGANDA

Barcelona, 10 de Juliol del 1938

Any III

N.º 28

Propaganda de cara a la guerra i de cara a la pau. Com un esperit inconcret. Lleugerament. Ací els mots: Bloc de Propaganda

C O N J U N T

No fa gaires dies ens havem entrevistat amb el director general de Belles Arts del Ministeri d'Instrucció Pública. Hem parlat llargament de la posició del Govern de la República davant el fet de què a Barcelona no hi hagués encara una escola de Belles Arts. En Francesc A. Galí creia en aquesta necessitat que es presenta als nostres joves artistes. N'ha parlat com completament decidit a crear-la o almenys a ressuscitar «aquella» si les circumstàncies (polítiques?) no li permeten fer-ne una de nova. Com a Direcció General de Belles Arts del Govern central. Ell coneix perfectament la nostra posició: una Escola de Belles Arts catalana, del Govern de Catalunya. Sabem perfectament el per què la Conselleria no l'ha feta. I així hem suggerit la idea—no nova—de què ambdues forces es posin d'acord i es formés una escola sota un patronatge mixte, si no la podíem tenir com volíem. Aquesta posició no xoca, però, en absolut amb la decisió que tenim d'apoiar tota iniciativa que tendeixi a resoldre el problema dels artistes joves sense escola. Procurarem en tot cas que sigui com nosaltres volem. En Francesc A. Galí no ens trobarà a la vorera del davant mentre la Generalitat no resolgui favorablement la nostra demanda. Estarem al seu costat. Naturalment, perquè creiem que es tracta d'un artista que comprèn a fons els nostres afers i la raó del que volem.

Ara ha fet cent anys del naixement de Marià Fortuny! Els estudiants, en les festes del centenari, estaran en tot moment ajudant a aquells que reten homenatge a les glòries de Catalunya. Valorem als nostres artistes!

En la darrera reunió del Comitè Executiu es prengué l'acord de fer una crònica de la vida a l'Associació d'Estudiants de Belles Arts. Un resum de l'ambient, de l'acció, de la personalitat.

Organitzats pel BLOC DE PROPAGANDA de l'A. E. B. A., han tingut lloc els dos primers concerts del cicle de sis que es celebraran cada dijous. En el primer Roser Mir, aquella noia amable de l'Escola de Música, executà al piano obres de Chopin, Debussy, Bach i Mendelsson. Una setmana després el sextet de corda de la Caserna Lepanto va deixar-nos sentir un programa clàssic-modern. Albéniz, Rimski Korsakow i Tschai-kowschy, al costat de Wagner. Una bella veu ens cantà folklore català. Hem sentit l'encís de les belles tonades.

Havent-se acordat pel Comitè Executiu fer INQUIETUD convertit en revista, es convoca entre els estudiants de Belles Arts un concurs d'il·lustracions de portades. L'execució a tres tintes. Mida dels projectes: 25 × 30. Tema: Lliure amb el nom d'INQUIETUD. Per informes dirigiu-vos al BLOC DE PROPAGANDA.

Breus moments han estat entre nosaltres en Ramon Tarragó i en Ramon Pericay. Ara, de la Divisió 43 ha arribat en Lluís Sunyé i en Marcellí Boix Rovira. Amb ells el record dels estudiants.

Ha mort Andreu Xandri! El President de la F. N. E. C. El gran lluitador Estudiantil. Ha donat la seva vida entre els herois de la 43 Divisió combatent per Catalunya i les seves llibertats. Breument ací donem conte de la seva desaparició. Comfiem poguer en un terme no gaire llunyà parlar d'ell com a Estudiants de Belles Arts a l'esperit valent, intel·ligent i audaç, a la força desapareguda.

C O M E N T A R I

L'orgull de sentir-nos catalans.

L'orgull magnífic de sentir-nos fills de Catalunya. I a través de totes les característiques fermes de la nostra terra. El deure que ens impulsa a ajudar-la a viure amb plenitud, amb força.

Ara estem en uns moments definitius. Veus dels fronts i veus de la rera guarda reclamen més que mai que tots els catalans es prestin a la defensa de la pàtria. Cada u amb els seus mitjans propis. Cada u des del seu lloc, amb el màxim de responsabilitat. Els estudiants parlen. Són una força efectiva. Són una joventut sana que lluita de cara a la guerra y de cara a la pau.

Defensem i conquerim. Què i per què?

Defensem una llibertat, defensem una independència. A partir d'ací conquerim una vida nova, l'expressió genuïna d'un sentit constructiu: LA CULTURA CATALANA. A Catalunya solament pot haver-n'hi una i és precisament aquesta. No ens la poden controlar ni tenen el dret de limitar-la. Ara parlen constantment d'un amor als catalans, d'una gran comprensió. Nosaltres n'estaríem satisfets si veritablement tingués quelcom de sincer. No pretenem anar contra ningú ni establir pugnes. Som governamentals. El Govern dels catalans és la Generalitat de Catalunya. El Govern dels estudiants, la Conselleria de Cultura. Això ho sap tothom i tothom hi està d'acord. Ara bé, cal, perquè actuï amb llibertat, que no se li facin maniobres. Acceptem la plena responsabilitat, però també plens drets. No com un lliurament vergonyós, com una concessió, sinó perquè és cosa nostra.

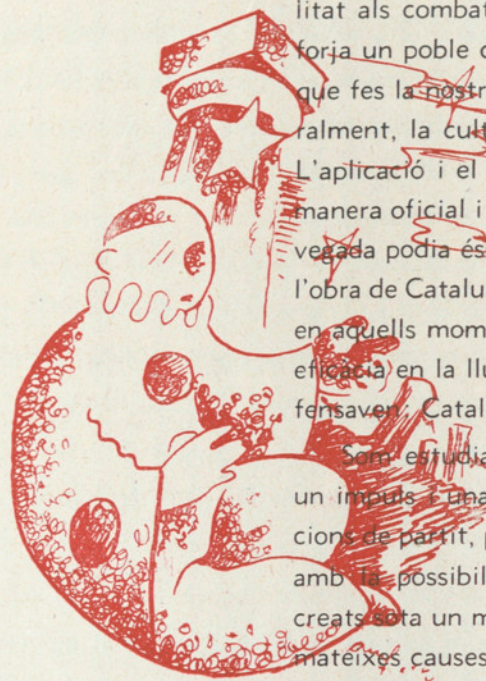
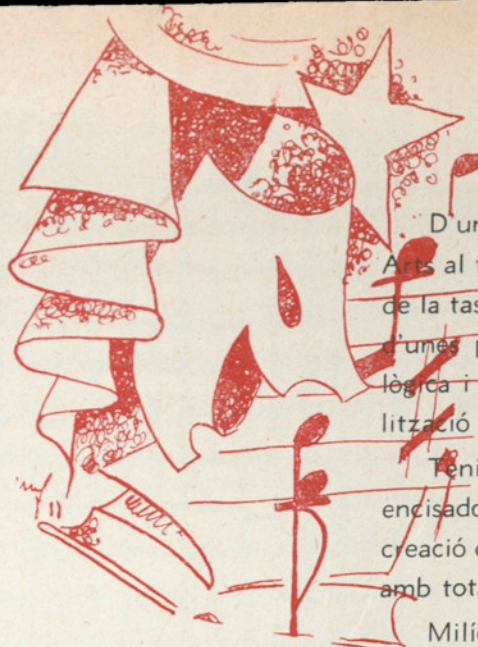
Demanem: CULTURA, ELS SERVEIS DE CULTURA A LA GENERALITAT DE CATALUNYA. Tots sense excepció. Constantment ho hem defensat. Constantment ho defensarem. Si estimen als catalans, si estimen el nostre esperit, que ens deixin lliures. No demanem protecció. Exigim independència.

Parlàvem de l'orgull de sentir-nos catalans. D'ésser un poble fort amb idees constructives. Ara parlem de la nostra cultura, la base. És un mot ample, evoca moltes coses. Totes amb una importància. Quan parlem de cultura ho fem amb un caire totalitari. Quan parlem de cultura catalana, ¿pot algú entrar-hi en contra? Els catalans ho senten natural. Els no catalans, lògic. Si una cosa és de Catalunya, tan particularment seva, és una arbitrarietat, un sectarisme el pretendre que la regeixin els catalans? No ho és. No pot ésser-ho. Fóra un absurd creure-ho i ningú no ho creu. Ara bé, una sèrie de prejudicis totalitaris s'interposen. Raó? Força?

Tenim i creiem la contesta summament clara. Està en l'ànim de tots. En tenim proves tan punyents! És com un engranatge a una sèrie de fets similars encara que amb altre tema.

Solament unes paraules: per a lluitar al front els nostres combatents precisen saber que ho fan defensant quelcom seu. Fonamental. Pot ésser la llibertat. No és perillós l'enfosquir-los aquest concepte?

N A C I O N A L

D'una manera sinó específicament
Arts al front, a través de comentaris, de
de la tasca dels estudiants combatents. A
d'unes possibilitats tant més magnífic
lògica i l'impuls de moviment que les g
lització consumada, acció intensa.

Tenia el mot «milícies de la cultura
encisador. Potser el té encara. No anen
creació que hagi pogut fer o no una tasca
amb tota l'amplitud que requeria.

Milícies de la cultura. Portar l'escalf
litàit als combatents. Impedir que allun
forja un poble culte, arribessin a experir
que fes la nostra victòria menys gloriosa
ralment, la cultura tenia ací diverses ac
L'aplicació i el contingut podien ésser c
manera oficial i estrident, almenys inten
vegada podia ésser més intens, un compl
l'obra de Catalunya, de l'esperit de Catalu
en aquells moments que calia, cal, incul
eficàcia en la lluita, la idea del que defe
fensaven Catalunya i les seves essències

Som estudiants. Estudiants de Belle
un impuls i una idea del que vol assolir
cions de partit, pertanyents als més diver
amb la possibilitat d'impulsar les tend
creats sota un mateix motllo ni aptes a r
mateixes causes. Ara bé. Som catalans i
milícies podia donar-s'hi. Una obra nac
nal. Dins d'ella quedaven incloses les act
difusora del sentit ampli de la nostra cul
el valor d'una unitat orgànica. El valor
mateixa fita, adaptant a cada cas les exig

Hem volgut, hem propugnat en tot r
xima entre tots nosaltres. Entre el front
de lletres encoratjadores en tot sentit d
ra o no, però tot plegat amb la nota d'
mostrada. Contribuint així a aguantar un
paraules diversos pensaments, fragment
exposició de parers que parlen més que

ESTUDIANTS DE BELLES ARTS AL FRONT

t sota el títol d'Estudiants de Belles
de judicis, hem parlat diverses vegades
A fer i feta. L'una amb la perspectiva
ques quan més fos la comprensió, la
guiés, l'altra amb la força d'una rea-

ra» en un començament un miralleig
em nosaltres a esbrinar el valor d'una
ca que tenia assignada. Que l'hagi feta

lf d'una civilització, d'una intel·lectua-
nyats per la guerra de l'ambient que
rimentar un embrutiment, un retrocés
sa en haver desfet tants homes. Natu-
adaptacions. La línia general era una.
diverses. I així suggeríem sinó d'una
tant crear aquest moviment que cada
plexe que lluités per la valorització de
alunya, de la personalitat de Catalunya,
ulcar als catalans combatents, per una
fensaven, concretament perquè ho de-
es genuïnes.

lles Arts. Joves artistes cada un amb
ir. Barrejant-se les més variades pos-
ersos estaments socials. Espiritualment
ndències més oposades. No elements
reaccionar de la mateixa manera a les
i coneixem el sentit que a les nostres
nacional a través d'una cultura nacio-
activitats més diverses, des d'una tasca
ultura, fins la capacitat de comprendre
or de lluitar tots junts a partir d'una
xigències del moment.

t moment, per una compenetració mà-
nt i la reraguarda. Encara tenim resso
dels companys incorporats. De censu-
d'un interès. La iniciativa plasmada i
una moral ferma. Sorgeixen com unes
nts copsats al vol. Cartes... Amb una
e nosaltres...

«—... i ara m'han destinat a la companyia de dipòsit que és l'encarregada
de fer la **llar del combatent**, cosa que ja hem dut quasi a feiç terme. Això
de crear una llar per als combatents és una cosa bonica en tots els aspectes.
Mirat del meu lloc, potser un dels millors. Estic junt amb un company ex-
alumne de l'Escola de Belles Arts; ell i jo es pot dir que hem fet tota la feina
alusiva a dibuix, cartells, ninots, què et sembla? Tenim teatre i tot, un teatret
com ara el de l'Escola. Junt amb aquest company que us dic i que es diu Cots,
hem decorat les parets del teatre amb uns ninots dels que us envio els esbo-
ços. Estic esperant d'un moment a l'altre que el nostre comissari, que és un
home que val totes les pessetes, vulgui fer alguna obra teatral; quasi puc dir
que en farem, car és un nervi, no para un moment; veient-lo a ell recordo
les activitats de l'Escola el dia d'algun succés extraordinari.

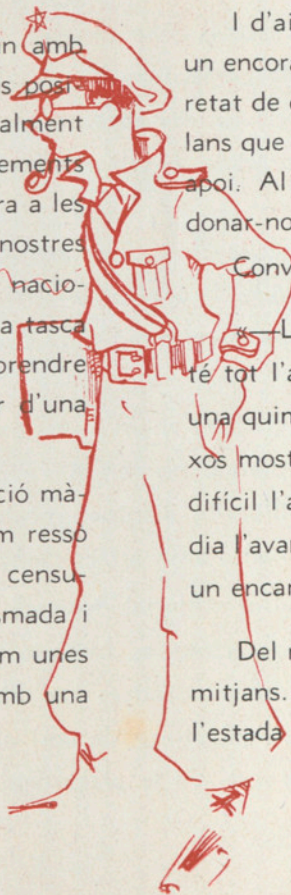
A aquesta llar no hi mancarà res. Fins tenim una banda de música. El di-
rector és un professional de Girona. Som força amics. Estem assajant—estan
—el «Bolero» de Ravel, i ahir, quan el vaig veure, li vaig dir que ens propor-
cionés la «Dansa ritual del foc». Diu que ja la té encomanada. Us fixeu bé
quina cosa tan bella? La meva vida de campanya té un ambient especial.
S'adapta la lluita amb aquest quelcom, amb aquestes activitats que recorden
tan bé el que vaig deixar. Si no fos les ganes immenses de tornar al vostre
costat es pot dir que fóra feiç...»

I d'això veiem clarament unes possibilitats. Les sentim i contestem amb
un encoratjament, demanant unes directrius dels que combaten amb la segu-
retat de què mútuament no ens defraudarem. Milícies o forces o grups cata-
lans que continuïn aquest moviment, que l'impulsin. D'ací una confiança, un
apoi. Al front, acció. Acció immediata. L'esperit d'aquesta lletra pot quasi
donar-nos la solució d'un: «Com?»

Converses...

«—L'art a les trinxeres com a producte d'una inspiració momentània que
té tot l'ambient agafat dins la seva línia. Dibuixar, pintar, lluitar. No com
una quimera. Conservant-ne l'esperit. Que aquestes pintures, aquests dibui-
xos mostrin el caràcter valent i lliure de la nostra guerra.» I encara: «—Es
difícil l'adaptar-se. És difícil el sobreposar-se. I més encara el superar cada
dia l'avanç fet. Què els ha passat als nostres estudiants? Tenen la seves obres
un encarcament? Han **viscut** aquests dies?»

Del resultat podríem quasi dir-ne addicional, de l'ambient. Alteració dels
mitjans. Tot lligat: les causes i les conseqüències per a forjar el caràcter de
l'estada dels nostres estudiants al front.

A C T I V I T A T S

Una revista pot ésser el portanyeu d'un grup literari o artístic i marcarà el seu ritme a la perfecció. Però no poden existir cap d'aquests grups—donant a la paraula grup un sentit de nucli irradiador d'ambient—sense marcar a més d'aquest solc harmònic i prolongat que dibuixael procés ascendent que és la revista, unes fites on es va concretant l'ambició.

A Catalunya no hi han revistes d'art—no parlem ja de cap caràcter determinat—, ni hi han publicacions d'aquesta mena. Hi han molts artistes, i d'alçària, però mancats tots, millor dit, ens manca a nosaltres que del conjunt se'n dibuixin tendències que facilitin la producció i la comprensió. L'harmonitzin a l'ambient—tot i no fer-li cap concessió—donant-li unitat, continuïtat. No serà INQUIETUD qui parlarà solament. Marcarà un ritme i deixarà una via més o menys profunda. Però anem a marcar-la amb fites que seran les nostres edicions.

Edicions d'art en plena guerra? No és probable que ningú se n'estranyi. La sensibilitat s'aguditza el màxim, i si hi haguessin unes possibilitats materials, fins i tot fóra possible que aquests temps fosin els de major fecunditat. Se'n derivaran segurament unes diferències imposades. Nosaltres procurarem salvar-les.

Art de guerra? Art revolucionari? És ara el millor moment per a tornar a dir que d'art només n'hi ha un. La guerra i la revolució deuen, però, polaritzar la sensibilitat dels artistes i influir-hi. Mai no podrem pretendre, doncs, ésser intèrprets d'un art revolucionari o de guerra. Mai, però, fugirem, repetim, de les influències d'aquests dos factors, com de qualsevol altre que pugui afectar la vida transcendent de l'artista.

Edicions de dibuixos clàssics d'escoles determinades, no seran suprimits per les obres que ara en el mateix camp de combat realitzen altres esperits d'acord amb el seu temps. Un concepte del que és una obra no barrarà mai el pas a una altra, ni una afirmació de llibertat oprimida, el criteri—cosa paradoxalment repetida i freqüent—d'una altra.

Dibuixos, pintures, escultures, aplicacions, escenografia i tota mena de derivats, estudiarem en les nostres edicions. Si ara comencem a obrir la marxa amb una collecció de dibuixos de caràcter ben determinat —psicologia científica— és ja demostrar el criteri d'amplitud.

No cregui ningú, però, que en conjunt anem a una amalgama insípida i eulètica. Deliberadament no excloem res perquè no tenim «por al ridícul»—aquesta és la nostra «vanitat»—. Perquè amb llibertat s'aniran mostrant i elles soles s'obriran camí, les obres del joves, alternades amb altres caràcters i temps.

Al costat de tota aquesta activitat editorial dedicada a la difusió artística, hi hauran diverses seccions dedicades a sociologia, història, política, literatura i poesia—aquesta, amb les possibilitats per a nosaltres les màximes, d'identificació amb la nostra obra. No és solament l'art i la torre de vori el que ens interessa—tot i que no hi renunciem a al torre de vori—ni la plaça o el camp de batalla.

E. PUIGDOLLERS

BEETHOVEN, CHOPIN, BACH, LISTZ.

UNS NOMS MAGNIFICS A TRAVES D'UNES AUDICIONS D'ESTUDIANTS DE BELLES ARTS. EN UN AMBIENT SERE. AMB L'ESCALF D'UNA INTIMITAT LLEUGERAMENT SENTIMENTAL.

UNES JORNADES PASSADES — TRES CONCERTS — I UNES PROMESSES — POEMES, BACH, GUITARRA.

LLIGAN-T'HI I SORGINT-NE COM ESCLATS INCONTENIBLES, UNES BALLADES HUMORISTIQUES... DANSA QUE DANSA I BRINCA QUE BRINCA!

LLUNY, COM UNS SONS QUE RECLAMEN SIL·LENCI... PASSES SERENES QUE EL CONFIRMEN. LATENT UNA FOLLIA DE MOVIMENT QUE TREU EL CAP DESVERGONYIDAMENT.

MUSICA... QUIETUD, DOLÇ REPOS, MATISAT AMB ESPURNES DE JOIA. DANSA O RIURE?

COM UNA SINFONIA QUE TINGUES DINTRE LA SEVA SERENOR UN ALLEGRO CON BRIO, MOLT INCONTENIBLE.

AQUEST ES L'AMBIENT DE LES AUDICIONS DE MUSICA A L'ESCOLA DE BELLES ARTS

Ocís de guerra

RECORD DE FORTUNY

La vida de campanya, amb les seves dureses, no ofega—ni ofegarà perquè en tenim la voluntat—les nostres preocupacions espirituals, el nostre amor, la nostra fidelitat al món que ens havíem bastit dins el qual ens movíem en absoluta llibertat. Al contrari. Sentíem aquesta llibertat com una necessitat imperiosa.

Avui, l'horta que s'estén enllà d'aquest poble aragonès on estem acantonats, té una lluminositat impròpia. El Pireneu resplendeix — blanc com un bon pensament—lluny. El Cinca, d'aigües transparents, feireix els ulls amb un encendre's i apagar-se de llumenes que són un plagí del sol. Unes catifes de verd intens, fresc, net. Uns albers encara despullats, erts. Les oliveres cendroses. Els primers ametllers florits... Quin encant, avui, l'horta! S'ha vestit colors de festa.

No faig res; perquè tot és massa bonic, és bo asseure's sota una olivera i pensar, només.

No sé si per aquest matí tan lluminós d'avui—que fa bo de respirar amplament—he pensat amb aquella sorprenent lluminositat de les teles de Fortuny. (És possible que així sigui.) Amb aquella seva elegància de línies que té quelcom també de l'elegància i de la nitidesa del paisatge d'avui.

Aquell personatge esvelt, vestit amb casaca brodada i mitges de seda que recordo haver vist en no sé quin dibuix seu, té una vaga semblança amb aquest alber altiu i senyorial que es vincla suaument a l'embat del vent, com els mateixos personatges de mitja i de casaca.

L'aire i la cara sorneguera d'aquell cavaller del primer terme de «La Vicaria» no sé què té de comú amb aquest cel. Potser perquè porten endins pintat el contentament...

I, fet i fet, ni l'obra de Fortuny ni el seu caràcter, no tenen res a veure amb la terra aragonesa. Fortuny és perfectament mediterrà. Tota la seva obra és vista a través de l'aire i del perfum mediterrà. Hi neix. S'hi forma. Hi beu. Hi sent. Per què, doncs?... És que avui diríem que l'horta és un bocí del maresme, que aquelles muntanyes tan blaves—d'allí lluny, són el fistó blau del mar.

M. VIUSA CAMPS

Alcolea de Cinca, febrer del 1938.

